

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง มารยาทชาวพุทธ (๒)

ครูผู้สอน

ครูฐิติรัตน์

ดิษฐวงศ์

ครูวรรณ

ศรีอรุณ

เรื่อง...

มารยาทชาวพุทธ ๒

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑.

อธิบายความหมายและความสำคัญของศาสนสถาน
และศาสนวัตถุ

๒.

วิเคราะห์การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนสถาน
และศาสนวัตถุ

๓.

ตระหนักและเห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง
เหมาะสมตามมารยาทของชาวพุทธ

นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
เมื่อเข้าไปในศาสนสถาน

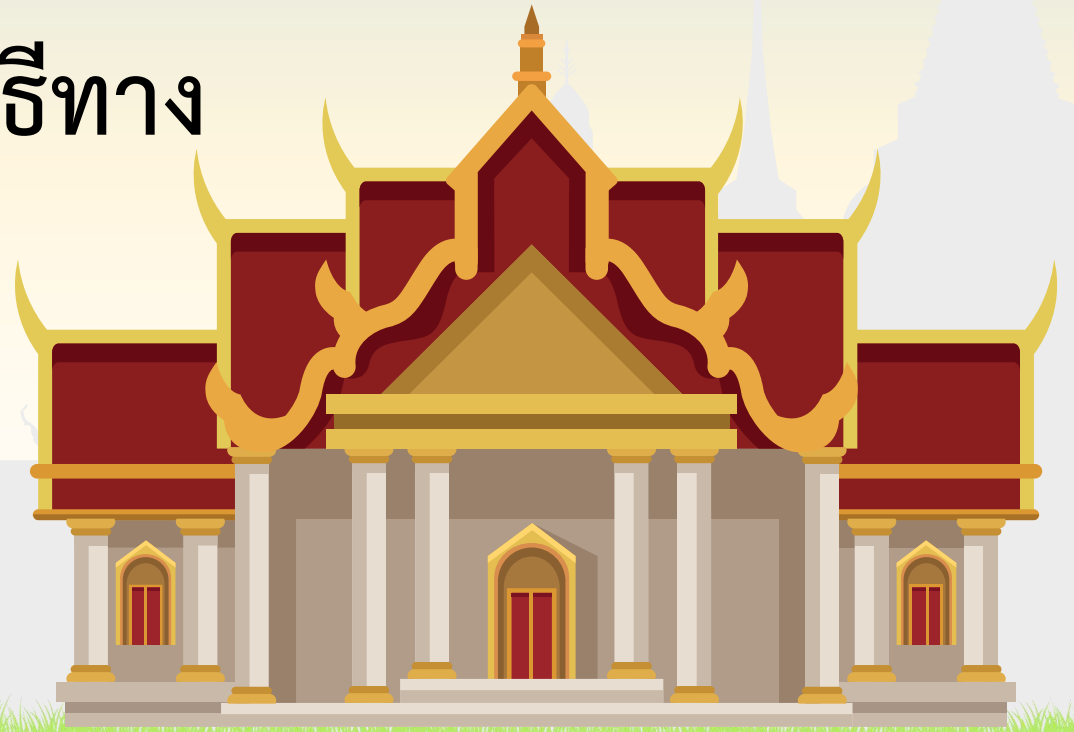

สำรวมกิริยามารยาท แต่งกายด้วย
เสื้อผ้าที่สะอาด เรียบร้อย สุภาพ ค่ะ

ศาสนสถาน

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีทาง
ศาสนา หรือศาสนพิธี

ศาสนสถานใน
พระพุทธศาสนา

คือ **วัด** ซึ่งประกอบด้วย

โบสถ์ **วิหาร**

ศาลาการเปรียญ เป็นต้น

ศาสนวัตถุ

คือ วัตถุที่เกี่ยวข้องทางศาสนา

มักเป็นสิ่งที่เคารพบูชา เช่น

พระพุทธรูปเป็นศาสนวัตถุ
ในพระพุทธศาสนา

การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนสถานและศาสนวัตถุ

๑) การสำรวมกิริยามารยาท การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในวัด และพุทธสถาน

การสำรวมกิริยามารยาทและการแต่งกาย
ที่เหมาะสมเป็นมารยาทที่ชาวพุทธควร
ให้ความสำคัญ และปฏิบัติให้ถูกต้อง เหมาะสม

การแต่งกายไปวัดควรแต่งกายด้วย
เสื้อผ้าที่สะอาด เรียบร้อย สุภาพ ไม่มี
สีฉูดฉาด ผู้หญิงไม่นุ่งกระโปรงสั้น
หรือใส่เสื้อรัดรูป นอกจากนี้ จะต้อง
สำรวมกาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อยขณะอยู่
ในวัดและศาสนสถาน

*แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย
เมื่อไปวัดหรือศาสนสถาน*

๒) การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน

ชาวพุทธที่ดีควรดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถานให้อยู่ในสภาพที่ดี ไม่ทำลายให้เสียหาย เช่น **ดูแลทำความสะอาดบริเวณวัด ไม่ขีดเขียน** หรือทำลายทรัพย์สินในศาสนสถาน

การปฏิบัติตนต่อศาสนวัตถุ และศาสนสถานจะทำให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

ในฐานะที่นักเรียนเป็นชาวพุทธ นักเรียน
จะต้องปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและเหมาะสม
ต่อศาสนสถานและศาสนวัตถุ
เพื่อเป็นการสืบทอดและรักษามรดกอันล้ำค่า
ทางพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป

- ศาสนวัตถุเป็นที่เคารพบูชา เช่น พระพุทธรูป พระไตรปิฎก
- ศาสนสถานเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น วัด โบสถ์ ศาลาการเปรียญ

ศาสนวัตถุและศาสนสถาน แตกต่างกันอย่างไร

- ศาสนสถานเป็นสถานที่
ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
เช่น วัด โบสถ์ ศาลาการเปรียญ

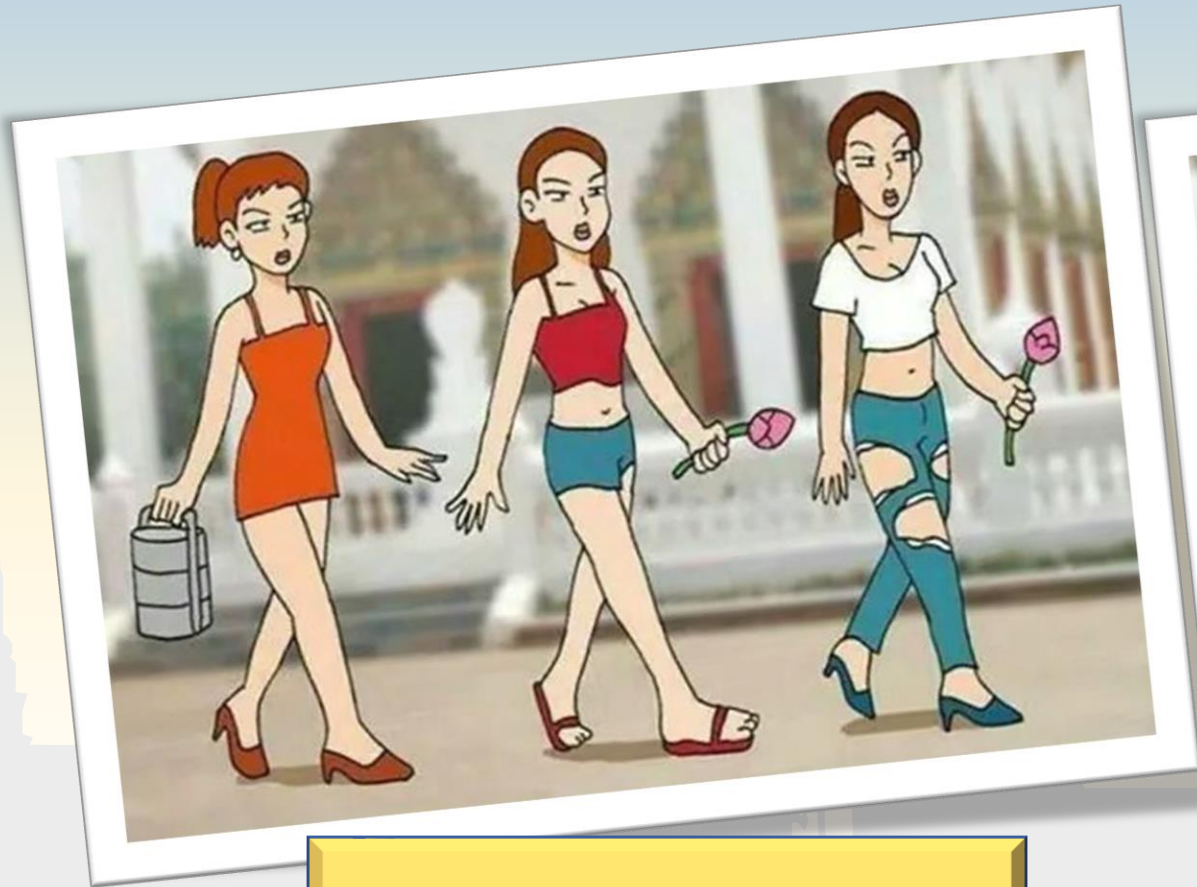
สำรวมกิริยามรรยาท
เมื่อเข้าไปใน
ศาสนสถาน

แต่งกายให้ถูกต้อง
เหมาะสมเมื่อเข้าไปใน
ศาสนสถาน

การปฏิบัติตน
อย่างเหมาะสม
ต่อศาสนสถาน
และศาสนวัตถุ

ไม่ขีดเขียน หยิบจับ
หรือนำวัตถุต่าง ๆ
ออกมาจากศาสนสถาน

ดูแลรักษาศาสนสถาน
และศาสนวัตถุให้อยู่ใน
สภาพดี

แต่งกายไม่เหมาะสม

แต่งกายเหมาะสม

หากนักเรียนไปศาสนสถานแล้ว
พบเจอคนแต่งกายไม่เหมาะสม
นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

รู้สึกไม่เหมาะสม / และไม่ควรร
ปฏิบัติตาม ค่ะ

ไม่ทิ้งขยะในบริเวณวัด

ทำความสะอาดบริเวณวัด

เวลานักเรียนไปศาสนสถาน
นักเรียนจะมีวิธีช่วย

ทำนุบำรุง ศาสนวัตถุ หรือ
ศาสนสถานได้อย่างไรบ้าง

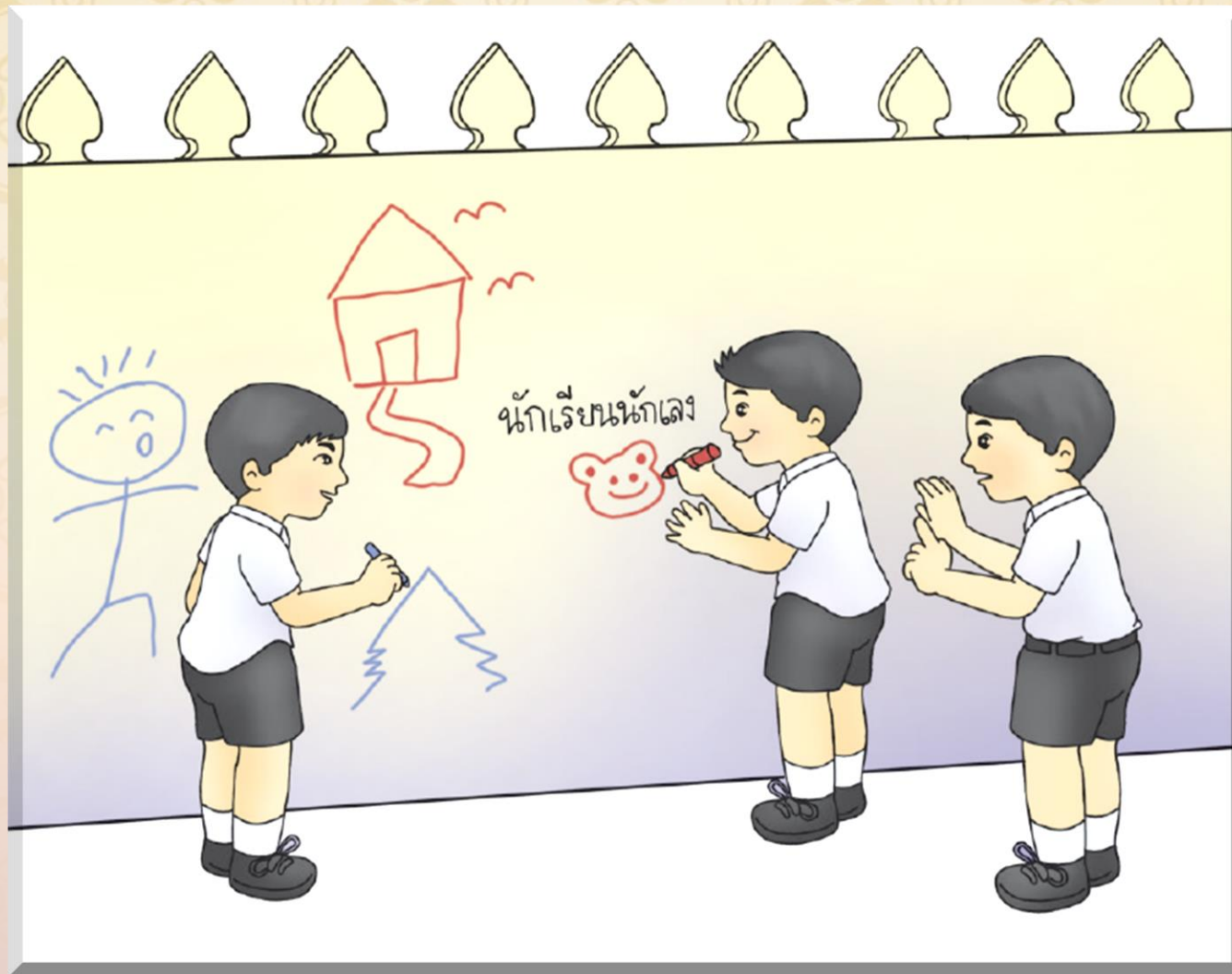
ช่วยกันทำความสะอาดพื้นที่ส่วนกลาง
ปิดน้ำ ปิดไฟ ไม่ทิ้งขยะภายในพุทธสถานค่ะ

กิจกรรม

โดยให้นักเรียนยกมือและบอกวิธีดูแลรักษา
ศาสนวัตถุและศาสนสถานมา ๑ วิธี โดยครูจะ
ให้คะแนน ๑ คะแนน กับนักเรียนที่แสดงความคิดเห็น

ไม่ขีดเขียนผนังวัด

ชื่อของจำเป็นถวายวัดตามกำลังศรัทธา

สอดส่องดูแลหากชำรุดให้บอกต่อ

ทำตามคำแนะนำที่ประกาศไว้ในวัดหรือโบราณสถานนั้น ๆ

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มยกตัวอย่าง การปฏิบัติตน
อย่างเหมาะสมต่อศาสนสถานและศาสนวัตถุ
มา ๑ ตัวอย่าง จากนั้นนำเสนอแนวทางการ
ปฏิบัติตน แล้ววิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการ
ปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ

การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อ
ศาสนสถานและศาสนวัตถุ

การแต่งกายให้เหมาะสม เมื่อเข้าไป
ในวัดหรือศาสนสถาน

แนวทางการปฏิบัติตน

ควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด
เรียบร้อย สุภาพ ไม่มีสีฉูดฉาด

ถ้าปฏิบัติ

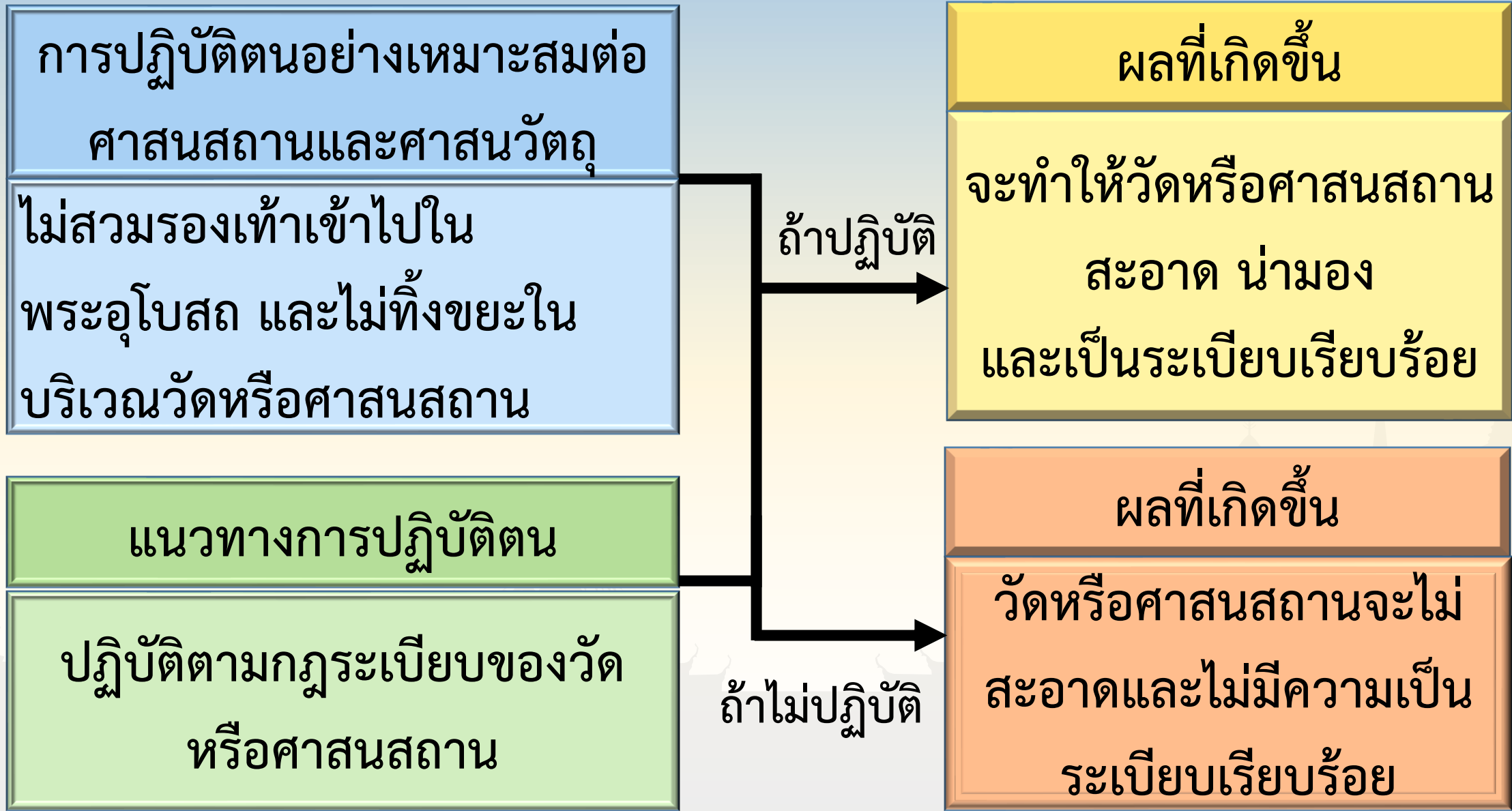
ถ้าไม่ปฏิบัติ

ผลที่เกิดขึ้น

ได้รับคำชื่นชมและยัง
เป็นการเคารพและให้
เกียรติสถานที่

ผลที่เกิดขึ้น

อาจถูกตำหนิได้ว่า
แต่งกายไม่เหมาะสม
ไม่เคารพและให้เกียรติ
สถานที่

คำถามชวนคิด

๑. เมื่อนักเรียนได้ทำความเข้าใจใน
หลักการปฏิบัติตนต่อ ศาสนสถาน
และศาสนวัตถุเรียบร้อยแล้ว นักเรียน
จะนำไปปฏิบัติหรือไม่อย่างไร

นำไปปฏิบัติค่ะ

เพราะเป็นหน้าที่ของชาวพุทธที่ดีใน
พระพุทธศาสนาและควรปฏิบัติอย่างสำรวมต่อ
ศาสนาสถานของทุก ๆ ศาสนาและให้เกียรติ
กับผู้ที่นับถือศาสนาต่างกันค่ะ

๒. การปฏิบัติตนตามมารยาทของ
ชาวพุทธก่อให้เกิดประโยชน์
อย่างไร

เป็นการสืบทอดมารยาทที่ดีงามของ
ชาวพุทธให้คงอยู่สืบต่อไปค่ะ

๓. ศาสนสถานและศาสนวัตถุเป็น
สมบัติที่ล้ำค่าทางพระพุทธศาสนา
นักเรียนมีแนวทางที่จะรักษาให้ดำรง
อยู่ต่อไปได้อย่างไร

ดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี ไม่ทำลายให้เสียหาย
เช่น ดูแลทำความสะอาดบริเวณวัด ไม่ขีดเขียน
หรือทำลายทรัพย์สินในศาสนสถานค่ะ

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธจากหนังสือเรียน
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง มารยาทของชาวพุทธ
๓. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องมารยาทชาวพุทธจากหนังสือเรียน
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง มารยาทของชาวพุทธ
๓. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๔. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๓

เรื่อง มารยาทของชาวพุทธ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนระบายสีข้อความที่ถูกต้อง
เกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ

ใบงานที่ ๓ เรื่อง มารยาทของชาวพุทธ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นนิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มารยาทของชาวพุทธ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบายสีข้อความที่ถูกต้อง เกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ

การกราบพระสงฆ์จะกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์

การรับของจากพระสงฆ์ผู้ชายและผู้หญิงรับเหมือนกัน

การนิมนต์พระสงฆ์มาประกอบพิธี เมื่อท่านมาถึงพิธี เจ้าภาพ
ต้องไปนิมนต์ท่านเข้าไปนั่งในที่ที่จัดไว้

ในการสนทนากับพระสงฆ์ให้นั่งท่าเทพบุตร เทพธิดา พร้อม
กับประนมมือระหว่างสนทนา

การสนทนากับพระสงฆ์จะใช้คำแทนพระภิกษุว่า ท่าน พระ
คุณท่าน หลวงพี่ หลวงพ่อ หรือหลวงปู่

การกราบพระสงฆ์จะกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์

การรับของจากพระสงฆ์ผู้ชายและผู้หญิงรับเหมือนกัน

การนิมนต์พระสงฆ์มาประกอบพิธี เมื่อท่านมาถึงพิธี เจ้าภาพต้อง
ไปนิมนต์ท่านเข้าไปนั่งในที่ที่จัดไว้

ในการสนทนากับพระสงฆ์ให้นั่งท่าเทพบุตร เทพธิดา พร้อมกับ
ประนมมือระหว่างสนทนา

การสนทนากับพระสงฆ์จะใช้คำแทนพระภิกษุว่า ท่าน
พระคุณท่าน หลวงพี่ หลวงพ่อ หรือหลวงปู่

การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ นิ้วหัวแม่มือ จรดอยู่ตรงปลายจมูก

เมื่อเข้าไปในวัดควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดเรียบร้อย มิดชิด

การส่งของหรือถวายของแด่พระภิกษุ เรียกว่า ประเคน

นักเรียนสามารถช่วยกันดูแลศาสนสถานได้โดยการปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด

การปฏิบัติตามมารยาทชาวพุทธที่ดี ถือเป็นการสืบทอด
พระพุทธศาสนา

เฉลย

ใบงานที่ ๓

เรื่อง มารยาทของชาวพุทธ

การกราบพระสงฆ์จะกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์

การรับของจากพระสงฆ์ผู้ชายและผู้หญิงรับเหมือนกัน

การนิมนต์พระสงฆ์มาประกอบพิธี เมื่อท่านมาถึงพิธี เจ้าภาพต้อง
ไปนิมนต์ท่านเข้าไปนั่งในที่ที่จัดไว้

ในการสนทนากับพระสงฆ์ให้นั่งท่าเทพบุตร เทพธิดา พร้อมกับ
ประนมมือระหว่างสนทนา

การสนทนากับพระสงฆ์จะใช้คำแทนพระภิกษุว่า ท่าน
พระคุณท่าน หลวงพี่ หลวงพ่อ หรือหลวงปู่

การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ นิ้วหัวแม่มือ จรดอยู่ตรงปลายจมูก

เมื่อเข้าไปในวัดควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดเรียบร้อย มิดชิด

การส่งของหรือถวายของแด่พระภิกษุ เรียกว่า ประเคน

นักเรียนสามารถช่วยกันดูแลศาสนสถานได้โดยการปฏิบัติตามกฎ
อย่างเคร่งครัด

การปฏิบัติตามมารยาทชาวพุทธที่ดี ถือเป็น การสืบทอด
พระพุทธศาสนา

สรุปบทเรียน

การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนสถานและ
ศาสนวัตถุ เป็นมารยาทที่ชาวพุทธพึงปฏิบัติ
เพื่อแสดงความเคารพสัญลักษณ์ที่สำคัญทาง

พระพุทธศาสนา

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การอาราธนาศีล
และการสมาทานศีล

